

CẢI CÁCH TỔ CHỨC BỘ MÁY CỦA CÁC BỘ, NGÀNH KẾT QUẢ, TỒN TẠI VÀ GIẢI PHÁP

■ TS. VŨ VĂN THÁI (*)

Thực hiện các Nghị định của Chính phủ quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của từng bộ, ngành. Sau ba năm triển khai thực hiện (2002-2005), tổng hợp phân tích cải cách tổ chức bộ máy của các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc chính phủ như sau:

1. Đối với một số bộ, cơ quan ngang bộ được thành lập mới hoặc đổi tên

Một số bộ được thành lập mới hoặc đổi tên trên cơ sở hợp nhất một số cơ quan và điều chỉnh chức năng, phạm vi đối tượng quản lý đã triển khai kiện toàn tổ chức bộ máy như sau:

1. *Bộ Tài nguyên và Môi trường*: Đã tiếp nhận Cục Địa chất và Khoáng sản Việt Nam (từ Bộ Công nghiệp chuyển sang), Cục Bảo vệ môi trường (từ Bộ Khoa học và Công nghệ); kiện toàn tổ chức bộ máy Cục Quản lý tài nguyên nước được thành lập mới và tiếp nhận một số cán bộ từ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có kinh nghiệm công tác về lĩnh vực này chuyển sang. Sắp xếp, kiện toàn lại một số tổ chức thuộc lĩnh vực khí tượng thủy văn, đo đạc và bản đồ, quản lý đất đai theo cơ cấu tổ chức mới của bộ.

2. *Bộ Bưu chính-Viễn thông*: Đã tiếp nhận chức năng quản lý nhà nước về điện tử - tin học (từ Bộ Công nghiệp chuyển sang); chức năng quản lý nhà nước về công nghệ thông tin và Ban Chỉ đạo quốc gia về công

nghệ thông tin (từ Bộ Khoa học và Công nghệ); kiện toàn tổ chức bộ máy của các Vụ quản lý nhà nước chuyên ngành về Bưu chính, Viễn thông, Công nghiệp công nghệ thông tin, Cục quản lý chất lượng Bưu chính, Viễn thông và công nghệ thông tin.

3. *Ủy ban Dân số Gia đình và Trẻ em*: là cơ quan ngang bộ được thành lập mới đã nhanh chóng kiện toàn lại cơ cấu tổ chức sau khi hợp nhất Ủy ban Quốc gia Dân số và Kế hoạch hoá gia đình, Ủy ban Bảo vệ và Chăm sóc trẻ em Việt Nam.

4. *Bộ Nội vụ*: được đổi tên từ Ban Tổ chức Cán bộ Chính phủ và tiếp nhận Học viện Hành chính Quốc gia về trực thuộc đã sớm ổn định tổ chức bộ máy theo cơ cấu mới đi vào hoạt động bình thường.

5. *Bộ Khoa học và Công nghệ*: được đổi tên từ Bộ Khoa học Công nghệ và Môi trường sau khi chuyển giao chức năng quản lý Nhà nước về môi trường về Bộ Tài nguyên và Môi trường đã kiện toàn cơ cấu tổ chức của mình cho phù hợp với chức năng, nhiệm vụ mới. Từ đó, đã chuyển Cục Bảo vệ môi trường về Bộ Tài nguyên - Môi trường và chuyển chức năng quản lý Nhà nước về công nghệ thông tin sang Bộ Bưu chính-Viễn thông.

6. *Bộ Y tế*: được lập thêm một số tổ chức; sắp xếp lại tổ chức, như: thành lập mới Cục Y tế dự phòng và phòng chống HIV/AIDS trên cơ sở sáp nhập một số tổ chức hiện có đã nhanh chóng được kiện toàn; đối với một số tổ chức khác được sáp

(*) Phó Vụ trưởng Vụ Tổ chức Biên chế - Bộ Nội vụ

nhập lại theo cơ cấu tổ chức mới.

7. *Bộ Thương mại*: được thành lập mới Cục Quản lý cạnh tranh; chuyển Cục Quản lý chất lượng hàng hoá và đo lường sang Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường chất lượng thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ quản lý đã triển khai thực hiện tốt.

8. *Đối với một số bộ, ngành khác*: được Chính phủ lập một số tổ chức theo cơ cấu mới cũng nhanh chóng được kiện toàn về chức năng, nhiệm vụ và tổ chức bộ máy đi vào hoạt động.

II. Điều chỉnh một số tổ chức của các bộ, ngành từ sau khi Chính phủ đã ban hành các Nghị định.

1. Đã thành lập mới một cơ quan thuộc Chính phủ: Ban Thi đua-Khen thưởng Trung ương tại Nghị định số 158/2004/NĐ-CP ngày 25-8-2004 của Chính phủ; theo đó triển khai cơ cấu tổ chức bộ máy bên trong của Ban Thi đua-Khen thưởng Trung ương theo quy định.

2. Đối với bộ máy hành chính thuộc các bộ, ngành: đã thành lập mới và điều chỉnh một số tổ chức sau:

+ Thành lập Cục Cơ yếu thuộc Bộ Ngoại giao theo Quyết định số 132/2004/QĐ-TTg ngày 20-7-2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập Cục Ứng dụng công nghệ thông tin thuộc Bộ Bưu chính-Viễn thông theo Quyết định số 1120/2004/QĐ-TTg ngày 20/10/2004 của Thủ tướng Chính phủ; đồng thời giải thể ba Cục Bưu chính-Viễn thông và Công nghệ thông tin khu vực I, II, III theo Quyết định số 1177/2004/QĐ-TTg ngày 2/12/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập Vụ Hợp tác xã thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư theo Quyết định số 74/2004/QĐ-TTg ngày 5/4/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Chuyển Ủy ban Chứng khoán Nhà nước từ cơ quan thuộc Chính phủ về trực thuộc Bộ Tài chính theo Quyết định số 66/2004/QĐ-TTg ngày 19/2/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập Ban Xây dựng pháp luật (tương đương tổng cục) trực thuộc Văn phòng Chính phủ theo Quyết định số 200/2004/QĐ-TTg ngày 3/12/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Đổi tên một số vụ và cơ quan thường trực khu vực của Ủy ban Thể dục-Thể thao.

+ Thành lập Cục Phòng chống HIV/AIDS Việt Nam trực thuộc Bộ Y tế và đổi tên Cục Y tế dự phòng và phòng, chống HIV/AIDS thành Cục Y tế dự phòng Việt Nam theo quyết định số 432/2005/QĐ-TTg ngày 20-5-2005.

3. Đối với các đơn vị sự nghiệp trực thuộc: đã thành lập và điều chỉnh một số tổ chức sau:

+ Thành lập Học viện Tư pháp (trên cơ sở Trường Đào tạo các chức danh tư pháp) thuộc Bộ Tư pháp theo Quyết định số 23/2004/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập đại học Công nghiệp thành phố Hồ Chí Minh thuộc Bộ Công nghiệp theo Quyết định số 214/2004/QĐ-TTg ngày 24/12/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập Học viện Y - Dược học cổ truyền Việt Nam thuộc Bộ Y tế theo Quyết định số 30/2005/QĐ-TTg ngày 2/2/2005 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập đại học Điều dưỡng Nam Định thuộc Bộ Y tế theo Quyết định số 24/2004/QĐ-TTg ngày 26/12/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập đại học Lao động - Xã hội thuộc Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội theo Quyết định số 26/2005/QĐ-TTg ngày 31/1/2005 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập đại học bán công Marketing thuộc Bộ Tài chính theo Quyết định số 29/2004/QĐ-TTg ngày 5/3/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Thành lập Trung tâm Thông tin về dự báo kinh tế - xã hội thuộc Bộ Kế hoạch và Đầu tư theo Quyết định số 186/2004/QĐ-TTg ngày 29/10/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Chuyển Vườn quốc gia Cát Bà từ Bộ

Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng quản lý theo Quyết định số 333/2004/QĐ-TTg ngày 6/4/2004 của Thủ tướng Chính phủ.

+ Chuyển Bệnh viện Nông nghiệp Mộc Châu từ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về Ủy ban nhân dân tỉnh Sơn La quản lý theo Quyết định số 76/2004/BNN ngày 30/12/2004 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

+ Chuyển Bệnh viện Đa khoa Cần Thơ từ Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ về Bộ Y tế quản lý theo Quyết định số 22/2005/QĐ-TTg ngày 21/01/2005 của Thủ tướng Chính phủ.

4. Ngoài các tổ chức nêu trên, sắp tới sẽ thành lập một số tổ chức hành chính Nhà nước thuộc một số bộ, ngành theo quy định của các luật, pháp lệnh chuyên ngành như sau:

+ Thành lập cơ quan quản lý cạnh tranh (Tổng cục Cạnh tranh hoặc Cục Cạnh tranh trực thuộc Bộ Thương mại)

+ Thành lập Hội đồng cạnh tranh

+ Thành lập Hội đồng xử lý vụ việc chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ

+ Thành lập Cục Điều tiết Điện lực (trực thuộc Bộ Công nghiệp)

+ Sẽ thành lập các Vụ Thi đua - Khen thưởng thuộc các bộ, ngành trung ương theo sự chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ.

III. Đánh giá - nhận xét chung về tồn tại và giải pháp

1. Nhận xét, đánh giá chung

- Tình hình chung các bộ, ngành đều triển khai tổ chức bộ máy của mình theo đúng quy định trong các Nghị định. Trong đó có thành lập mới hoặc điều chỉnh lại một số tổ chức hành chính và đơn vị sự nghiệp để đáp ứng yêu cầu tình hình thực tế công việc đòi hỏi. Đánh giá chung việc điều chỉnh tổ chức bộ máy nêu trên tuy là cần thiết đối với một số tổ chức cần thành lập mới hoặc điều chỉnh, nhưng xét về tổng thể việc điều chỉnh tổ chức cần nghiên cứu thêm và có mặt chưa thật phù hợp với yêu cầu cải cách

hành chính. Vì sự điều chỉnh tổ chức chưa làm thay đổi thực chất nội dung công việc và chưa có ý nghĩa, tác dụng tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý Nhà nước của bộ, ngành đó; nhất là chưa tương ứng giữa quá trình phân cấp chuyển giao nội dung công việc của các bộ, ngành trung ương cho chính quyền địa phương với việc tăng thêm tổ chức bộ máy của các bộ, ngành trung ương sau phân cấp.

- Có thể nhận xét một cách tổng thể thì tổ chức bộ máy của các bộ, ngành trong những năm qua vẫn có xu hướng phình ra, kể cả tổ chức tham mưu, thực thi và tổ chức sự nghiệp, nhưng vẫn chưa có giải pháp hữu hiệu để làm tinh gọn tổ chức bộ máy theo yêu cầu cải cách hành chính nhà nước.

- Theo nguyên lý thì cơ cấu tổ chức phải trên cơ sở căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan. Từ đó, khi có sự điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ của cơ quan thì mới điều chỉnh cơ cấu tổ chức tương ứng. Nhưng ở đây, chức năng, nhiệm vụ của các bộ, ngành được quy định trong các Nghị định của Chính phủ chưa có sự thay đổi đã điều chỉnh tổ chức bộ máy của một số bộ, ngành là chưa theo đúng nguyên tắc về tổ chức. Vì vậy, cần tiếp tục làm rõ thêm về cơ cấu tổ chức của từng bộ, ngành cũng như quá trình điều chỉnh thay đổi tổ chức để rút ra những kết luận xác đáng, bảo đảm cơ cấu tổ chức được dựa trên những cơ sở khoa học vào thực tiễn vững chắc.

2. Những tồn tại và vướng mắc

Một là, về tổ chức thanh tra của các bộ, ngành.

Đây là vấn đề đặt ra ngay từ trước khi ban hành các Nghị định mới đối với các bộ, ngành và sau khi có Luật Thanh tra năm 2004 và Nghị định của Chính phủ số 41/2005/NĐ-CP ngày 25/3/2005 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thanh tra, nhưng hiện nay vẫn vướng mắc là chưa xác định được rõ mô hình tổ chức thanh tra của các tổng cục, các cục thuộc bộ. Vì Luật Thanh tra chỉ quy định

có Thanh tra bộ, cơ quan ngang bộ, không quy định có Thanh tra tổng cục, Thanh tra cục. Mà thực tế đòi hỏi phải có thanh tra chuyên ngành của các Tổng cục, các cục thuộc các bộ, ngành để thực thi chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước chuyên ngành.

Như vậy, vấn đề đặt ra và vướng mắc chung hiện nay là còn chưa phân định rõ được mô hình thanh tra đối với các bộ có các tổng cục, các cục quản lý nhà nước chuyên ngành. Theo đó, có xu hướng mỗi bộ, ngành đang xây dựng, trình Chính phủ ban hành riêng một Nghị định về hệ thống tổ chức thanh tra của từng bộ, ngành. Vấn đề này đặt ra có thật cần thiết không? Trong khi đó, đã có Luật Thanh tra và có Nghị định của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thanh tra.

- Cần thiết phải phân biệt giữa thanh tra với kiểm tra và mối quan hệ gắn bó với nhau để xây dựng và hoàn thiện mô hình tổ chức thanh tra, kiểm tra ở các bộ, ngành, các tổng cục, các cục để tổ chức thực hiện các chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước ở từng cấp. Đây cũng là vấn đề còn chưa rõ ràng và có sự quan tâm rất khác nhau hiện nay, nên cần được nghiên cứu và quy định rõ về mặt pháp lý.

Hai là, về loại hình tổ chức cục và việc xếp hạng tổ chức cục trực thuộc bộ.

Trong cơ cấu tổ chức của các bộ, ngành có loại hình tổ chức cục trực thuộc nổi lên vấn đề sau:

- Có chi cục trực thuộc cục được tổ chức và quản lý theo ngành dọc đặt ở khu vực địa phương. Nhưng việc này không do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quy định mà phân cấp cho bộ trưởng, thủ trưởng cơ quan ngang bộ, thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ quyết định việc thành lập và quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của chi cục; trong khi việc lập phòng trong Vụ phải do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quy định trong các Nghị định. Từ đó, cần nghiên cứu thêm việc quy định thẩm quyền thành lập các chi cục hoặc là Thủ

tướng Chính phủ quy định tiêu chí, điều kiện thành lập chi cục để phân cấp cho bộ trưởng quyết định cụ thể.

- Về phân loại, xếp hạng các cục thuộc bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc chính phủ cũng là vấn đề đặt ra. Theo quy định tại Nghị định số 204/2004/NĐ-CP ngày 14/12/2004 của Chính phủ về chế độ tiền lương đối với cán bộ, công chức, viên chức và lực lượng vũ trang thì có 4 loại cục: cục loại I, II, III, IV, trong đó cục loại I có hệ số phụ cấp chức vụ lãnh đạo tương đương như tổng cục. Nhưng hiện nay vẫn chưa quy định tiêu chí phân loại, xếp hạng các cục và cấp nào có thẩm quyền xếp hạng đối với cục hạng I chưa rõ. Đó cũng là vấn đề cần được nghiên cứu và quy định cụ thể để thống nhất quản lý và thực hiện.

Ba là, về sắp xếp lại các đơn vị sự nghiệp và phân cấp cho các bộ, ngành thành lập các tổ chức sự nghiệp không thuộc đối tượng do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quyết định.

- Tình hình chung là các bộ, ngành vẫn chưa trình Đề án sắp xếp lại các đơn vị sự nghiệp trực thuộc theo quy định tại các Nghị định; trong khi đó lại có xu hướng nâng cấp, chuyển đổi một số tổ chức sự nghiệp, nhất là đối với các trường đào tạo; mặt khác, lại có một số doanh nghiệp nhà nước thông qua sắp xếp và do tính chất đặc thù được Thủ tướng Chính phủ cho chuyển đổi thành đơn vị sự nghiệp. Vì vậy, việc sắp xếp lại các đơn vị sự nghiệp theo yêu cầu đẩy mạnh xã hội hoá là vấn đề đang đặt ra hiện nay. Tuy nhiên, có một số bộ đã xây dựng được Đề án sắp xếp lại một số loại hình tổ chức sự nghiệp khối nghiên cứu khoa học, công nghệ để trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định; xây dựng quy hoạch tổng thể phát triển hệ thống y tế và một số quy hoạch các loại tổ chức sự nghiệp khác.

- Việc phân cấp thẩm quyền cho các bộ, ngành được thành lập, sắp xếp, giải thể các đơn vị sự nghiệp không thuộc đối tượng do Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quyết

định còn nhiều vướng mắc và chưa đồng bộ với cơ chế tài chính đầu tư cho các loại tổ chức sự nghiệp này, nên khó thực hiện. Đây cũng là vấn đề cần được tiếp tục nghiên cứu và có giải pháp tháo gỡ để cùng với việc thực hiện phân cấp quản lý về tổ chức nói chung sẽ từng bước cải cách khu vực tổ chức sự nghiệp của nhà nước.

Bốn là, về việc thành lập các tổ chức phối hợp liên ngành và lập các Văn phòng trực thuộc.

Trong những năm qua xu hướng thành lập các tổ chức phối hợp liên ngành như Ban Chỉ đạo, Ủy ban quốc gia, Hội đồng quốc gia.v.v... phát triển tương đối nhiều; theo đó, có văn phòng giúp việc trực thuộc được lập ra có vị trí tương đương cấp vụ đặt ở các bộ, ngành.

Vấn đề ở đây là một mặt, do chưa ban hành được Quy chế tổ chức và hoạt động của loại hình tổ chức này; mặt khác, do chưa có sự chỉ đạo tập trung thống nhất, nên chưa kiểm soát được việc thành lập các tổ chức phối hợp liên ngành và các văn phòng giúp việc trực thuộc.

Theo yêu cầu cải cách hành chính nhà nước nói chung và cải cách tổ chức bộ máy nói riêng phải làm cho bộ máy tổ chức ngày càng tinh gọn, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả, nên việc lập ra các tổ chức phối hợp liên ngành giữa các bộ, ngành thì tổ chức phối hợp đó đặt ở bộ chủ trì, chịu trách nhiệm chính và văn phòng giúp việc cũng đặt ở một tổ chức vụ hoặc cục chuyên ngành gắn với xử lý công việc có liên quan đến thực hiện chức năng quản lý nhà nước của bộ, ngành tương ứng. Vì vậy, việc thành lập các tổ chức phối hợp liên ngành và có Văn phòng giúp việc trực thuộc cần được nghiên cứu và quy định cụ thể để thống nhất quản lý và thực hiện đối với các bộ, ngành. Việc lập ra các văn phòng tương đương như cấp vụ hiện nay không được quy định trong các Nghị định đối với các bộ, ngành, nên thẩm quyền này cũng phải được làm rõ để xử lý các vấn đề khác kèm theo đối với một

tổ chức là cần thiết.

Năm là, về phân loại, xếp hạng các tổ chức tham mưu, thực thi pháp luật và hệ thống tổ chức sự nghiệp, dịch vụ công lập.

Thủ tướng Chính phủ đã có Quyết định số 181/2005/QĐ-TTg ngày 19/7/2005 về phân loại, xếp hạng các tổ chức sự nghiệp, dịch vụ công. Nhưng đối với tổ chức tham mưu, thực thi pháp luật vẫn chưa có quyết định về phân loại xếp hạng để bảo đảm tính thống nhất đồng bộ về phân loại, xếp hạng các hệ thống tổ chức.

Hiện nay có xu hướng nâng cấp tổ chức, nâng cấp xếp hạng các tổ chức tham mưu, thực thi pháp luật. Thực trạng này do một mặt chưa có văn bản qui phạm pháp luật về các nguyên tắc, tiêu chí, điều kiện và thẩm quyền phân loại, xếp hạng tổ chức tham mưu, thực thi để thống nhất quản lý và thực hiện. Mặt khác, chưa thực sự quán triệt tinh thần, yêu cầu cải cách hệ thống tổ chức hành chính nhà nước đối với từng bộ, ngành. Đối với các hệ thống tổ chức sự nghiệp còn do chưa xây dựng mới hoặc bổ sung, điều chỉnh các quy hoạch phát triển từng hệ thống tổ chức sự nghiệp, nên xu hướng vẫn "chạy" nâng cấp tổ chức là một thực tế.

3. Về giải pháp và bài học kinh nghiệm

Để tiếp tục cải cách, kiện toàn tổ chức bộ máy của các bộ, ngành cần có giải pháp xử lý những tồn tại, vướng mắc nêu trên. Về nguyên tắc phải áp dụng nhiều giải pháp; trong đó có những giải pháp chủ yếu sau:

- Bộ Nội vụ chủ trì, phối hợp với các cơ quan có liên quan nghiên cứu và trình cấp có thẩm quyền xử lý những tồn tại, vướng mắc về tổ chức bộ máy nêu trên; trong đó có mô hình tổ chức thanh tra chuyên ngành đối với các tổng cục, cục thuộc bộ, ngành để bảo đảm thực hiện được các chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước đối với các chuyên ngành, lĩnh vực. Mặt khác, chủ trì phối hợp với các bộ, ngành có liên quan để giải quyết những vấn đề chồng lấn hoặc chưa rõ ràng giữa các bộ, ngành về chức

(Xem tiếp trang 32)

làm việc riêng cho bộ phận "một cửa" (đạt 48%) còn lại 70 xã bố trí ghép với văn phòng, phòng tiếp dân, phòng họp của UBND.

Một số nơi quy trình, thủ tục hồ sơ, phí, lệ phí chưa được công khai rõ ràng, vì vậy làm cho tổ chức và công dân đến giao dịch còn lúng túng.

Sau hơn một năm cải cách thủ tục hành chính theo cơ chế "một cửa", hầu hết nội

dung trong đề án của các ngành, các địa phương đã được thực hiện; tuy vậy, vẫn còn một số vướng mắc cần khắc phục. Những việc đã làm được, những khó khăn, vướng mắc của các ngành, các địa phương và đặc biệt là ý kiến chỉ đạo của Chủ tịch UBND tỉnh giúp các ngành, các địa phương thực hiện tốt đề án "một cửa" đã được UBND tỉnh phê duyệt. ■

Cải cách tổ chức bộ máy

(Tiếp theo trang 30)

năng, thẩm quyền và phạm vi đối tượng quản lý để làm cơ sở cho việc điều chỉnh tổ chức bộ máy.

- Nghiên cứu những cơ sở, tiêu chí, điều kiện về thành lập, sáp nhập, tách tổ chức và nâng cấp tổ chức để quản lý quá trình thay đổi, phát triển các tổ chức thuộc các bộ, ngành theo những luận cứ khoa học và thực tiễn; nhất là đối với các tổ chức tham mưu, thực thi pháp luật; trong đó cần làm rõ điều kiện khi nào thành lập tổ chức vụ hoặc cục.

- Đẩy mạnh cải cách hành chính trong việc thực hiện phân cấp, chuyển giao những công việc mà các bộ, ngành đang làm nhưng không thuộc nội dung hoạt động quản lý nhà nước cho chính quyền địa phương và các tổ chức xã hội, tổ chức kinh tế, tổ chức sự nghiệp thực hiện. Thông qua đó để điều chỉnh lại cơ cấu tổ chức cho phù hợp với chức năng, nhiệm vụ sau phân cấp, chuyển giao làm cho bộ máy tổ chức của các bộ, ngành được tinh gọn lại đến mức cần thiết.

- Từ thực tiễn công tác tổ chức bộ máy rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

Một là, về thực hiện sự "phân công và phối hợp" giữa các bộ, ngành trong quá trình thực hiện quản lý nhà nước là quan trọng hàng đầu để mỗi bộ, ngành có thể thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được phân công. Chỉ một khi phối hợp một cách chủ động, sáng

tạo, linh hoạt thì mới khắc phục sự chồng lấn nội dung công việc không đáng có xảy ra giữa các bộ, ngành. Vì trên thực tế dù phân công chức năng, nhiệm vụ và phạm vi đối tượng quản lý thế nào thì qua vận hành vẫn có sự giao thoa, đan xen nội dung công việc giữa các bộ, ngành nên đòi hỏi có sự phối hợp đồng bộ để xử lý những vấn đề có liên quan.

Hai là, bảo đảm sự phù hợp giữa cơ cấu tổ chức với chức năng, nhiệm vụ và có sự điều chỉnh cần thiết khi yêu cầu thực tế đòi hỏi. Đây là bài học về sự phù hợp giữa chủ thể quản lý với đối tượng quản lý có tính khách quan đối với mọi hệ thống quản lý. Từ đó, trong mọi trường hợp cơ cấu tổ chức của từng bộ, ngành đòi hỏi phải có sự phù hợp và đáp ứng quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ được giao.

Ba là, về tính đồng bộ giữa thể chế tổ chức với thực tế vận hành của tổ chức bộ máy trong việc thực thi chức năng, nhiệm vụ được giao.

Trên thực tế, dù cơ cấu tổ chức bộ máy và chức năng, nhiệm vụ của từng bộ, ngành đã được xác định trong các văn bản quy phạm pháp luật, nhưng qua vận hành vẫn có sự lệch pha nhất định. Vì vậy, cần có sự điều chỉnh về mặt thể chế cho phù hợp với tình hình thực tế tổ chức và hoạt động của các bộ, ngành để bảo đảm sự phù hợp, đồng bộ giữa cơ sở pháp lý với thực tế. Một khi chưa có giải pháp khắc phục được sự lệch pha này thì có nhiều vấn đề vướng mắc đặt ra gây khó khăn cho việc tổ chức thực hiện chức năng, nhiệm vụ và điều chỉnh cơ cấu tổ chức bộ máy của từng bộ, ngành. ■